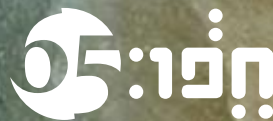

knjiga sažetaka

TRANZICIJA, INSTITUCIJE I EKONOMSKI RAZVOJ SRBIJE

Okrugli sto

INSTITUT
DRUŠTVENIH NAUKA
Institut od nacionalnog značaja
za Republiku Srbiju

TRANZICIJA, INSTITUCIJE I EKONOMSKI RAZVOJ SRBIJE

Edicija

Knjige sažetaka

Izdavač

Institut društvenih nauka, Beograd 2022.

Za izdavača

dr Goran Bašić

Urednice

dr Ivana Ostojić

dr Marijana Maksimović

dr Jelena Zvezdanović Lobanova

Programski odbor

prof. dr Gojko Rikalović

dr Predrag Jovanović

Organizacioni odbor

dr Predrag Jovanović

dr Marijana Maksimović

dr Ivana Ostojić

ISBN: 978-86-7093-259-3

*Knjiga sažetaka je pripremljena u okviru
Programa istraživanja Instituta društvenih nauka za 2022. godinu
koji podržava Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije*

TRANZICIJA, INSTITUCIJE I EKONOMSKI RAZVOJ SRBIJE

OKRUGLI STO
20. maj 2022. GODINE
INSTITUT DRUŠTVENIH NAUKA, BEOGRAD

KNJIGA SAŽETAKA

Sadržaj

- 6 ■ I MAKROEKONOMSKI POGLED NA TRANZICIJU (1991–2021)
- Dragan Đuričin: Konceptijske pretpostavke Zelene tranzicije
 - Gojko Rikalović, Dejan Molnar: Osnovni makroekonomski indikatori
 - Nikola Fabris: Monetarna politika Srbije
 - Goran Nikolić: Tendencije međunarodne i srpske spoljne trgovine u poslednje tri decenije
- 15 ■ II TRANZICIJA REALNOG SEKTORA I FAKTORA PROIZVODNJE U SRBIJI (1991–2021)
- Ivan Nikolić: Nekoliko slika iz tranzicije realnog sektora i faktora proizvodnje u Srbiji 1991–2021
 - Goran Petković: Promene i trendovi razvoja trgovine Srbije
 - Miroljub Hadžić: Tržište kapitala
- 20 ■ III EU INTEGRACIJE, INSTITUCIJE I TRANZICIJA
- Ivan Vujačić: Nekompletna tranzicija i usporena integracija zemalja Zapadnog Balkana
 - Jelena Zvezdanović Lobanova: Upravljanje, građanska i politička prava kao determinante priliva stranih direktnih ulaganja u zemljama u tranziciji
 - Predrag Jovanović: Održivost institucija u tranziciji
- 26 ■ IV ODRŽIVI EKONOMSKI RAZVOJ I TRANZICIJA
- Petar Đukić: Institucije i (održivi) razvoj – Srbija, okruženje, svet
 - Mirjana Gligorić Matić: Značaj cirkularne ekonomije za održivi razvoj privrede Srbije
 - Sanja Filipović: Održivi razvoj i tranzicija: Stanje i perspektive napretka Republike Srbije
 - Marijana Maksimović: Tranzicija u kontekstu održivog ekonomskog razvoja: zeleni rad i digitalizacija
 - Ivana Ostojić: Direktni i indirektni doprinosi razvojnih finansijskih institucija održivom razvoju

Marijana Maksimović

Naučna saradnica Instituta društvenih nauka u Beogradu

TRANZICIJA U KONTEKSTU ODRŽIVOG EKONOMSKOG RAZVOJA: ZELENI RAD I DIGITALIZACIJA

Ekonomija Republike Srbije je od 1989. do 2021. godine prošla dug i težak tranzicioni put, put vlasničke transformacije, transformacije proizvodnog sistema i prelazak na tržišni model funkcionisanja privrede. Poslednja i najnovija tranzicija jeste tranzicija koja ide ka održivom ekonomskom razvoju – zelenom radu (znanje) i digitalizaciji (sopstvenost). Kada je u pitanju zeleni rad, veoma je bitna Agenda UN (2015) o održivom ekonomskom i socijalnom razvoju do 2030. godine. Ona sadrži 17 ciljeva, a ciljevi od 1 do 5, 8 i 10 direktno se odnose na život i rad ljudi, u kontekstu zelenog rada – ljudskih resursa. U ovoj agendi nesporan je uticaj rada i radne sredine na životnu sredinu. Takođe, ne sme se zanemariti uticaj klimatskih promena na tržište rada (uslove rada prilagoditi novim okolnostima). Agenda je postavljena do 2030 – što predstavlja prvi rok za utvrđivanje postignutih rezultata, ali za pojedine ciljeve praktično nema roka, ostaje dugoročna težnja ka ostvarenju, a tu se misli, pre svega, na one ciljeve koji se odnose na ljude i ljudske resurse. Zatim, veoma značajan je Pariski sporazum (2016), jer je on prvi pravni dokument nastao kao odgovor na klimatske promene – njime je ozvaničen prelazak na zelenu ekonomiju, a uključuje i dostojanstven rad. Kroz ova dva dokumenta ispoljena je NOVA težnja da se smanje nejednakosti i siromaštvo, kao i da se sprovede sektorska transformacija ekonomije u kontekstu održivog razvoja (socijalni i ekonomski stub). Sektori pogođeni ovom transformacijom su sektor obnovljive energije i skladištenja otpada, građevinarstvo, transportni sektor, IT sektor, poljoprivreda i šumarstvo. U svakoj zemlji postoje nosioci ozelenjavanja, tj. oni koji su zaduženi za sprovođenje ovih promena ili transformacije, dok najznačajniju ulogu imaju država, socijalni partneri, naučne institucije, međunarodne organizacije UN, MOR, MMF i organizacije koje se bave zaštitom životne sredine. Do transformacije u domenu rada dovodi i digitalizacija koja najviše pogađa određene profesije, dok na druge manje utiče, a pojavljuju se i nova zanimanja. Shodno tome, Srbija je započela zelenu energetska tranziciju sa ciljem veće konkurentnosti privrede i održivog razvoja, te je donela niz zakona i pravnih akata koji se već primenjuju.

Ključne reči: transformacija, ekonomski razvoj, zeleni rad, digitalizacija, ljudski resursi

